

Odpowiedzialność podmiotów zbiorowych

Z dniem 28 listopada 2003 roku weszła w życie ustawa o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary (dalej „Ustawa”). Jednym z jej celów jest zwalczanie i zapobieganie przestępczości związanej z prowadzeniem działalności gospodarczej. Wprowadza ona odpowiedzialność za czyny zabronione podmiotów zbiorowych (osoby prawne i jednostki organizacyjne nie posiadające osobowości prawnej). Zakres odpowiedzialności wynikający z nowej ustawy obejmuje więc wszystkie spółki prawa handlowego (jawną, z ograniczoną odpowiedzialnością czy akcyjną), stowarzyszenia, fundacje oraz inne podmioty.

Do powstania odpowiedzialności podmiotu zbiorowego konieczne jest spełnienie szeregu przesłanek. Podmiot zbiorowy odpowiada za działanie osoby fizycznej. Działanie tej osoby fizycznej powinno pozostawać w określonym w ustawie związku z podmiotem zbiorowym. Popelniony czyn musi być zabroniony jako przestępstwo lub przestępstwo skarbowe, które powinno być stwierdzone prawomocnym skazującym wyrokiem lub innym orzeczeniem sądu.

Podmiot zbiorowy odpowiada za działania tych osób fizycznych, które:

1. działają w imieniu lub interesie podmiotu zbiorowego w ramach uprawnienia lub obowiązku do jego reprezentowania, podejmowania w jego imieniu decyzji. Do tej grupy należą przede wszystkim członkowie zarządu spółek, rady nadzorczej, prokurenci, księgowi, dyrektorzy i inni;
2. są dopuszczone do działania w wyniku przekroczenia uprawnień lub niedopełnienia obowiązków przez osobę wymienioną w pkt. 1;
3. są osobami działającymi w imieniu lub interesie podmiotu zbiorowego, za zgodą lub wiedzą osoby wymienionej w pkt. 1;
4. są przedsiębiorcą.

Zachowanie takiej osoby fizycznej pociąga za sobą odpowiedzialność na podstawie ustawy jeżeli przyniosło lub mogło przynieść podmiotowi zbiorowemu korzyść, chociażby niemajątkową.

Czyny popelnione przez osoby fizyczne powodują odpowiedzialność jedynie wówczas, kiedy należą do katalogu przestępstw wymienionych w ustawie. Przykładowo są to przestępstwa przeciwko obrotowi gospodarczemu i przeciwko wiarygodności dokumentów określone w kodeksie karnym, przestępstwa określone w kodeksie spółek handlowych, ustawie o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji, przestępstwa przeciwko obyczajności seksualnej, skarbowe i inne.

Kary przewidziane przez ustawę za popelnienie czynu przez podmiot zbiorowy są bardzo dotkliwe. Przede wszystkim jest to kara pieniężna w wysokości od 1% do 10 % przychodu osiągniętego przez podmiot. Przychód obliczany jest w oparciu o przepisy ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych. Wobec podmiotu orzeka się przepadek przedmiotów pochodzących z czynu zabronionego, jak również uzyskanych tak korzyści. Sąd może orzec zakaz promocji lub reklamy prowadzonej działalności, zakaz ubiegania się o zamówienia publiczne, podanie wyroku do publicznej wiadomości i inne środki.

Omawiana ustawa jest *novum* w systemie prawa polskiego. Jej tekst nie jest precyzyjny, a ostateczny faktyczny kształt zostanie dopiero określony przez orzecznictwo i naukę prawa. Zakres stosowania ustawy jest bardzo szeroki. Kary pieniężne przewidziane przez ustawę są bardzo dotkliwe, a ich ewentualne nałożenie na daną spółkę może poważnie zachwiać jej sytuacją finansową, a nawet zagrozić jej istnieniu. Z tych względów należy z uwagą przeanalizować zapisy tej ustawy i w niezbędnym zakresie dostosować wewnętrzne rozwiązania korporacyjne zgodnie z wymogami bezpieczeństwa wynikającymi z ustawy, co może pomóc w uniknięciu tej odpowiedzialności.

Ze względu na ograniczone ramy objętościowe biuletynu, niniejsza publikacja ma charakter bardzo ogólny i niewyczerpujący. W konkretnych przypadkach zalecamy konsultacje z naszymi prawnikami.

Liability of collective entities

Dominik Latos, d.latos@kochanskioffices.com.pl

The Act On The Liability Of Collective Entities For Prohibited Acts came into force on November 28, 2003 (the "Act"). One of the objectives of the Act is the combating and prohibiting of business related offences. The Act introduces the concept of liability for prohibited acts committed by collective entities (legal persons and organizational entities which do not have the status of legal person). Thus, the scope of liability resulting from the new act covers all kinds of companies and partnerships (registered partnership, polish limited liability company, joint stock company) associations, funds and other entities.

A range of conditions has to be fulfilled to create liability for the collective entity. The collective entity is liable for actions of natural persons. Actions of such natural person should be related, as described in the act, to the collective entity. The act committed has to be a prohibited act as an offence or a fiscal offence. A valid judgement or another decision of the court must prove the act committed.

The collective entity is liable for actions of persons who:

1. act in the name or for the benefit of the collective entity being entitled to or being obliged to represent the entity and to make decisions on behalf of the entity. The group includes first of all members of management boards, supervisory boards members, proxies, accountants, directors and others.
2. may act as a result of the abuse of powers or default of duties by person mentioned in p. 1.
3. act in the name or for the benefit of the collective entity with the consent or knowledge of the person mentioned in p.1.
4. are entrepreneurs.

Actions of such natural persons result in the liability on the basis of the act if they have brought or may have brought

benefit to the collective entity, even if such benefit is of non-financial character.

Actions committed by natural persons create liability only when the actions are listed as offences in the act. The offences are listed e.g. in the penal code as offences against economic relations, reliability of documents, in the Commercial Companies and Partnerships Code, in the act on Combating of Unfair Competition, sexual crimes, fiscal offences and other.

Penalties provided by the act for committing the act by a collective entity are severe. The penalties are: a financial penalty in the amount of 1% to 10% of the entity's income. The income is calculated on the basis of the provisions of the act on income tax from legal persons. The entity is also subject to orders on forfeiture of objects from the prohibited act and forfeiture of benefits from the act. The court can order the prohibition of promotion or advertising, the prohibition of applying for public procurements, announce the judgement to the public and other.

The act is a novelty in the Polish law. Its contents are not precise and judicial decisions and legal writing shall mold the final form of the act. The scope of application of the act is very wide. High financial penalty provided by the act and imposed on a company may seriously infringe its financial situation and even threat its existence. Due to that fact the provisions of the act should be carefully analyzed and internal corporate solutions adjusted to the security requirements resulting from the act which may help in evading the liability.

Due to the limited size of the bulletin, the article is only of a general character. Should you have any questions do not hesitate to contact us.

Nowa swoboda działalności gospodarczej

W sierpniu 2004r. wchodzi w życie ustawa z dnia 2 lipca 2004 r. *o swobodzie działalności gospodarczej* („Ustawa”) oraz *przepisy wprowadzające* do Ustawy z dnia 2 lipca 2004 r., uchylające *Prawo działalności gospodarczej* z dnia 19 listopada 1999 r. („pdg”). Ustawa dostosowuje przepisy prawa polskiego do zasad prawa wspólnotowego oraz upraszcza procedurę zakładania firmy i poszerza swobodę działalności przedsiębiorstwa przez ograniczenie roli urzędników.

I. W zakresie harmonizacji prawa polskiego z prawem wspólnotowym

Ustawa wprowadza (i) zasadę równego traktowania polskich przedsiębiorców i podmiotów zagranicznych z państw członkowskich UE oraz Europejskiego Obszaru Gospodarczego; oraz (ii) definicję mikroprzedsiębiorcy, czyli podmiotu, którego zatrudnienie w dwu ostatnich latach nie przekraczało 10 osób, a obroty lub suma aktywów nie przekroczyły kwoty 2 mln euro. Jednocześnie, z kategorii mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorstw zostaną wykluczone podmioty, w których udział własności publicznej w kapitale, zysku lub głosów na (walnym) zgromadzeniu stanowi przynajmniej 25 %. Natomiast zmienione definicje małych i średnich przedsiębiorstw podwyższają progi wartości obrotów oraz sumy aktywów, których przekroczenie wyklucza przedsiębiorcę z tych kategorii. Regulacje Ustawy spowodują więc od 1 stycznia 2005 roku rozszerzenie kręgu podmiotów, uprawnionych do otrzymania pomocy publicznej. Dostosowaniem do przepisów prawa europejskiego jest też podniesienie, w stosunku do regulacji zawartych w „pdg”, limitu jednorazowej wartości transakcji płatności gotówkowej z 3 tys. euro do 15 tys. euro.

II. W zakresie ułatwienia prowadzenia działalności gospodarczej

Ustawa przede wszystkim ogranicza liczbę rodzajów działalności, które dotychczas są objęte zezwoleniami oraz liczbę koncesji, wprowadza natomiast pojęcie działalności regulowanej i procedurę wpisu do rejestru działalności regulowanej. Do uzyskania wpisu wystarczy oświadczenie przedsiębiorcy o spełnieniu warunków koniecznych do

Ewa Mąkowska, e.makowska@kochanskioffices.com.pl

wykonywania danego rodzaju działalności. Prowadzenie działalności gospodarczej w ramach “działalności regulowanej” przewidziane jest np. dla usług turystycznych, prowadzenia przedsiębiorstwa składowego czy wytwarzania wyrobów alkoholowych.

Ustawa wprowadza zasady:

- (i) zasadę składania wszystkich wniosków rejestrowych w jednym organie administracji: w sądzie lub w gminie w systemie ewidencji (dla osób fizycznych), również drogą elektroniczną z wykorzystaniem podpisu elektronicznego. Po dokonaniu wpisu podmiotu do właściwego rejestru, pierwszy organ rejestrowy przesyła dane konieczne do zgłoszenia przedsiębiorcy do innych rejestrów; oraz
- (ii) zasadę identyfikacji przedsiębiorcy w obrocie gospodarczym za pomocą numeru identyfikacji podatkowej NIP. Ponieważ nowe regulacje w sposobie rejestracji i identyfikacji przedsiębiorców wymagają rozbudowy istniejących systemów informatycznych, dlatego w odniesieniu do przepisów o ewidencji przewiduje się ponad 2-letni termin *vacatio legis*.

Ważną zmianą jest również zakaz jednoczesnego prowadzenia więcej niż jednej kontroli oraz ograniczony czas trwania kontroli działalności podmiotu, nie znajdujące zastosowania tylko w sześciu wyjątkowych sytuacjach, w których np. przeprowadzenie kontroli dotyczy zwrotu podatku od towarów i usług. Co do zasady mikroprzedsiębiorców oraz przedsiębiorców małych i średnich nie będzie można kontrolować dłużej niż przez 4 tygodnie w roku, a pozostałe podmioty nie dłużej niż 8 tygodni w roku.

Począwszy od 1 stycznia 2005 r. nie będzie możliwości obciążenia przedsiębiorcy karami finansowymi za błędną interpretację prawa podatkowego dokonaną przez organ finansowy. Oznacza to wprowadzenie wiążącego charakteru interpretacji prawa podatkowego wydanej przez organ skarbowy na wniosek przedsiębiorcy, której urzędy skarbowe nie będą mogły zmieniać i domagać się na tej podstawie od przedsiębiorców wpłaty należności.

New freedom of business activity

In August 2004 the new act of July 2, 2004 on Freedom of Business Activity ("FBA") and the introductory act of July 2, 2004, derogating Business Activity Law of November 19, 1999 come into force. The aim of FBA is to harmonize Polish and EU law and to simplify the procedures for setting up enterprises. FBA contains provisions extending freedom of business activity and decreasing participation of bureaucrats clerks in the conducting of business activities.

I. In the scope of community law harmonization

FBA (i) introduces a rule granting the entrepreneurs' from the EU and the European Economic Area and Polish entrepreneurs the same rights to establish their enterprises; and (ii) defines micro-sized enterprise as an enterprise who, in the two preceding financial years had an employment of less than 10 and his turnover or sum of assets did not exceed Euro 2 million. At the same time an enterprise shall not be qualified as small, medium-sized or micro-sized enterprise, if the state treasury owns more than 25% of shares, has more than 25% of the profit or more than 25% votes at the shareholders meeting. On the other hand, the changed definitions of small- and medium-sized enterprises raise the thresholds of the value of turnover and the sums of assets, transgression of which automatically excludes the entrepreneur from these categories. Therefore, as of January 1, 2005 FBA will result in extension of total figure of entrepreneurs entitled to receive the state aid. For harmonization of Polish law and EU law, FBA increases also limitation of the value of cash transaction from Euro 3,000 to Euro 15,000.

II. In the scope of simplifying business activity

FBA limits the number of fields of business activities for which a concession or a official permit is required. FBA also defines "regulated activity" and provides for the procedure of its registration with the regulated activity register. In order to enter an enterprise in the regulated activity register, the entrepreneur shall only submit the declaration on fulfilling special requirements obligatory for

certain kind of business. Regulated business activity is provided for e.g. tourist services, management of storage enterprise and manufacturing of alcoholic.

FBA implements also:

- (i) "**The rule of one window**" allowing the entrepreneurs to file all registration motions with one public authority: the court (for legal persons) or the register of entrepreneurs (for natural persons), also via e-mail with an electronic signature. Having entered an entity in the register of entrepreneurs, the first registration office (or court) delivers all necessary data to other appropriate registers; and
- (ii) The rule of **identification of entrepreneurs** by the number of tax identification. Due to the fact that application of new regulations requires extension of electronic systems, the legislator provided for a *vacatio legis* exceeding two years in the scope of provisions concerning registration and identification of entrepreneurs.

A significant change is also the prohibition of simultaneous inspections of undertakings by more than one authority at the same time and limiting the time of carrying out the inspections. This rule is not applied only in six exceptional situations, e.g. when the inspection refers to VAT returns. As a rule inspection of small, medium-sized or micro-sized enterprises cannot last longer than four weeks a year and inspections of other entities not longer than eight weeks a year.

As of January 1, 2005 there will be no possibility to impose financial sanctions upon entrepreneurs if tax authorities make a wrong interpretation of tax law. Thus, FBA ensures the binding character of official tax law interpretation issued by tax authorities as a result application of entrepreneur. In consequence tax authorities can not demand payment based on such changed interpretation.

Działalność gospodarcza w formie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością

Niniejszy artykuł zawiera podstawowe informacje dotyczące prowadzenia działalności gospodarczej w Polsce w formie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością ("Spółka").

1. Utworzenie Spółki. Spółka może być utworzona przez jedną lub więcej osób, z zastrzeżeniem że jedynym założycielem nie może być inna jednoosobowa Spółka. Minimalny kapitał zakładowy Spółki wynosi 50.000 PLN, a minimalna nominalna wartość udziału wynosi 50 PLN.

Do utworzenia Spółki wymagane jest: (a) zawarcie umowy spółki; (b) wniesienie wkładów przez współników na pokrycie całego kapitału zakładowego; (c) powołanie zarządu; (d) powołanie rady nadzorczej, jeżeli jest to wymagane; (e) zarejestrowanie spółki w rejestrze.

2. Spółka w organizacji. Spółka w organizacji powstaje z chwilą zawarcia umowy spółki. Spółka w organizacji może odtąd zawierać umowy, których podmiotem staje się Spółka po jej rejestracji w Krajowym Rejestrze Sądowym. Spółka w organizacji i osoby działające w jej imieniu odpowiadają solidarnie za zobowiązania zaciągnięte przez spółkę w organizacji, chyba że zgromadzenie współników Spółki (już po jej rejestracji w KRS) uzna te zobowiązania. Jeżeli spółka nie zostanie zarejestrowana w KRS, pełną odpowiedzialność za zobowiązania ponoszą osoby działające w jej imieniu.

3. Przeniesienie własności udziałów. Przeniesienie własności udziałów Spółki wymaga formy pisemnej z podpisami notarialnie poświadczonymi. Strony takiej transakcji są obowiązane zawiadomić Spółkę o dokonanych przeniesieniu. Z tą chwilą przeniesienie własności jest skuteczne wobec Spółki, tj. nowy współnik może wykonywać swoje prawa głosu i udziału w zysku.

4. Uprzywilejowanie co do głosu i dywidendy. Udziały w Spółce mogą być uprzywilejowane co do głosu i prawa do dywidendy. Uprzywilejowanie w zakresie prawa głosu nie może przyznawać uprawnionemu więcej niż trzy głosy na jeden udział, zaś uprzywilejowanie w zakresie dywidendy nie może przyznać uprawnionemu dywidendy

przewyższającej więcej niż o 50% dywidendę przysługującą udziałom nieuprzywilejowanym.

5. Dywidenda oraz zaliczka na poczet dywidendy. Dywidenda wypłacona przez Spółkę nie może przekraczać zysku wykazanego w ostatnim sprawozdaniu finansowym powiększonego o niepodzielone zyski z lat ubiegłych i pomniejszonego o niepokryte straty. Zarząd może wypłacać zaliczki na poczet dywidendy jeżeli upoważnia go do tego umowa spółki.

6. Zarząd. Zarząd prowadzi sprawy Spółki. Umowa spółki określa uprawnienia oraz skład zarządu. Zarząd może składać się z jednej lub więcej osób powoływanych i odwoływanych uchwałą współników.

Jeżeli zarząd składa się z kilku członków, zasady reprezentacji Spółki powinna określać umowa spółki. W przeciwnym wypadku, Spółkę reprezentuje dwóch członków zarządu działających łącznie, lub członek zarządu wspólnie z prokurentem.

7. Zgromadzenia współników. Uchwały współników zapadają na zgromadzeniach, których są dwa rodzaje:

- (a) zwyczajne zgromadzenie, zwoływane w terminie 6 miesięcy po upływie roku obrotowego, a dotyczące działalności Spółki w poprzednim roku obrotowym; oraz
- (b) nadzwyczajne zgromadzenie, które dotyczy wszelkich innych spraw.

Zgromadzenia współników odbywają się w siedzibie Spółki lub w innym miejscu w Polsce. Zarząd zwołuje zgromadzenie współników listami poleconymi wysłanymi wszystkim współnikom co najmniej na 2 tygodnie przed terminem zgromadzenia. Głosowanie jest jawne, z kilkoma wyjątkami, np. w sprawach personalnych. Protokoły ze zgromadzeń nie wymagają formy aktu notarialnego o ile podjęte na danym zgromadzeniu uchwały nie dotyczą zmian umowy spółki. Zmiana umowy spółki jest ważna z chwilą jej rejestracji w KRS.

Business in Poland in form of a limited liability company

This article deals with basic information for conducting business in Poland in form of a limited liability company ("LTD").

1. Establishing of the company. One or more persons may establish LTD for any legal purpose, with one exception that LTD cannot be formed solely by another single-shareholder LTD. The minimum amount of share capital of is PLN 50,000 and the minimum nominal value of each share is PLN 50.

For the establishing of LTD, the following is required: (a) the conclusion of the articles of association; (b) the making by the shareholders of contributions to finance the entire share capital; (c) the appointment of the management board; (d) the constitution of the supervisory board if it is required by law or the articles of association; (e) the registration with the commercial registry.

2. Companies in the process of formation. LTD is allowed in the process of formation (upon conclusion of the articles of association) to enter into contracts. Rights and obligations entered into in this period are continued by the company following its registration in the commercial registry. The company and persons operating on behalf of the company in the process of formation are liable for any commitments made by the company in the process of formation until the date the general shareholders' meeting acknowledges such commitments. If the company is not registered, the persons purporting to act on its behalf will be liable.

3. Share transfer agreements. The sale of LTD shares requires a written form with signatures confirmed by a notary public. The parties involved in share transfer transaction are obliged to notify the company about the transfer. Since then the transfer is effective with respect to the company, i.e. new shareholder can utilize its shareholding rights to voting and dividend.

4. Voting and dividend privileges. Shares in LTD may be privileged with up to three votes per share. Shares preferred as to dividends can be created, although the dividend payable on a preference share cannot exceed the dividend payable on an ordinary share by more than 50%.

5. Dividend and advance on dividend. LTD may only distribute profits shown in its last financial year results, increased by sums transferred to reserve capital established in previous years, less losses sustained and amounts transferred to undistributable reserve capital. The management board may make an advance against expected end of financial year dividends if the articles of association of the company specifically authorize the management board to do so.

6. Management board. The management board manages the affair of the company. The articles of association define powers and composition of the management board. It may be composed of one or more persons appointed and dismissed by the shareholders resolution.

If the management board is composed of several members, the articles of association shall stipulate rules for representation. If the articles of association do not include any provisions in this respect, two members of the management board acting jointly or the management board member together with a holder of commercial proxy represent the company.

7. Shareholders meeting. Shareholders resolutions are passed at shareholders meeting. There are two types of the shareholder meeting:

- (a) an ordinary one that is held within 6 months of each financial year and that refers to company operations in the previous financial year; and
- (b) an extraordinary one that refers to any other matters.

Shareholders meetings are held at the LTD's seat or in any other location in Poland. The management board convenes the meeting by registered letters sent out at least two weeks of the meeting. Voting at the meeting is open with few exceptions, i.e. in elections. Minutes with resolutions passed at the meeting do not have to be notarized unless resolution regards amendment to the articles of association. The amendment to articles of association is valid since its registration with the commercial registry.

Kochański Brudkowski i Wspólnicy

For English see page 8

Beata Karas, b.karas@kochanskioffices.com.pl

Odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną przez wydanie aktu prawnego

Dnia 17 czerwca 2004r. sejm uchwalił kolejną ustawę nowelizującą kodeks cywilny. Ustawa wchodzi w życie 1 września 2004r. Nowelizacja ma na celu szczegółowe unormowanie zasad odpowiedzialności Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub innych osób prawnych wykonujących władzę publiczną za szkody wyrządzone przez wydawane aktów prawnych lub brak ich wydania.

Nowa ustawa stanowi, że naprawienia szkody wyrządzonej przez wydanie aktu prawnego lub brak jego wydania można się domagać na następujących warunkach:

- a) w przypadku aktu normatywnego (np. ustawy uchwalonej przez sejm czy uchwały organów samorządu terytorialnego) – po stwierdzeniu przez Trybunał Konstytucyjny niezgodności tego aktu z Konstytucją, ratyfikowaną umową międzynarodową lub ustawą;
- b) prawomocnego orzeczenia sądowego lub decyzji ostatecznej organów administracji państwowej –

po stwierdzeniu ich niezgodności z prawem we właściwym postępowaniu administracyjnym lub sądowym;

- c) w przypadku wyrządzenia szkody przez nie wydanie aktu normatywnego, orzeczenia lub decyzji, obowiązek wydania których przewidują przepisy prawa – po stwierdzeniu niezgodności z prawem tego faktu przez właściwy sąd lub organ administracji państwowej.

Dotychczas kodeks cywilny nie regulował kwestii odpowiedzialności za szkodę przy wydawaniu aktów prawnych lub braku ich wydania. Nowe postanowienia kodeksu cywilnego pomogą rozwiązać wątpliwości czy i kiedy można dochodzić od Skarbu Państwa i innych organów administracji publicznej naprawienia szkody wynikłej z niezgodnego z prawem wydawania aktów prawnych. Spowodują one również zwiększenie odpowiedzialności parlamentarzystów, urzędników i sędziów za podejmowane decyzje.

Grażyna Sylwestrzak, g.sylwestrzak@kochanskioffices.com.pl

Zmiany w Ordynacji Podatkowej

Na podstawie przepisów wprowadzających ustawę o swobodzie działalności gospodarczej, z dniem 1 stycznia 2005 r. ulegnie zmianie charakter postępowania w sprawie udzielenia pisemnej interpretacji z zakresu stosowania przepisów prawa podatkowego, uregulowanych obecnie w art. 14-14c ordynacji podatkowej.

Według nowych rozwiązań, udzielenie indywidualnej interpretacji będzie następowało w drodze postanowienia naczelnika urzędu skarbowego lub innego organu podatkowego pierwszej instancji. Jeżeli nowa interpretacja nie zostanie udzielona w terminie 3 miesięcy od dnia otrzymania wniosku (przy możliwości przedłużenia tego terminu do 4 miesięcy, gdy sprawa jest złożona), organ będzie związany przedstawionym we wniosku stanowiskiem podatnika.

Na postanowienie o udzielenie indywidualnej interpretacji będzie przysługiwało zażalenie do organu odwoławczego.

W przypadku uwzględnienia zażalenia organ odwoławczy uchyli lub zmieni interpretację w drodze decyzji, którą będzie można zaskarżyć do sądu administracyjnego.

Udzielona w powyższym trybie indywidualna interpretacja nie będzie wiążąca dla podatnika, będzie jednak wiążąca organy podatkowe i organy kontroli skarbowej. Interpretacja może zostać zmieniona lub uchylona wyłącznie przez organ odwoławczy, na skutek wniesienia zażalenia przez podatnika albo z urzędu, gdy doszło do rażącego naruszenia prawa, orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego lub Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości bądź zmiany przepisów. Zmiana lub uchylenie interpretacji nie odniesie jednak skutku w rozliczeniach za okres obowiązywania interpretacji, aż do doręczenia nowego stanowiska organu.

Liability for the damages caused by the issuance of the legal act

On June 17, 2004, the Polish parliament passed another act amending the civil code. The act comes in force on September 1, 2004. The purpose of the amendment is to introduce the detailed rules of liability of the State Treasury, territorial self-government units or other public authorities for damages caused by issuance or lack of issuance of legal acts.

The new act constitutes that any entity or person to whom damage was caused by the issuance or lack of issuance of the legal act may demand redressing of damage on the following basis:

- a) in case of the normative act (i.e. law issued by the parliament or the resolution adopted by the self-governmental authorities) – when the Constitutional Tribunal declares that the act is contrary to the Constitution, ratified international agreement or the law;
- b) valid court judgment or the final decision of the administrative authorities – after the illegality is

declared in appropriate administrative or court proceedings,

- c) in the case the damage was caused by lack of issuance of the normative act, judgment or decision, which are to be issued according to the law – after the illegality of this fact of this fact is declared by the appropriate court or administrative authority.

To date the civil code has not regulated liability for damages caused by the issuance or lack of issuance of the legal acts. The new provisions of the civil code will help to avoid doubts on if and when suing the State Treasury as well as other administrative authorities for the damage compensation caused by illegal issuance of acts is possible. These provisions should also increase the responsibility of members of parliament, clerks and judges for decisions made.

Changes in the Polish Tax Code

Pursuant to the provisions introducing the law on Freedom of Business Activity, as effective from 1 January 2005, there will be change on the character of the written interpretations on the application of tax law procedure provided to tax payers. These issues are presently regulated in articles 14 – 14c of the Polish Tax Code.

Under the new act, the individual interpretation of tax law will be made in form of a resolution of head of the tax office, or other tax authority. If the new interpretation will not be issued within 3 months from submitting the application (4 months in case of more complex situations), the taxpayer's interpretation presented in the application will be binding for the tax authority.

The resolution may be subject to a formal complaint to the superior tax authority. In the case the superior tax

Grażyna Sylwestrzak, g.sylwestrzak@kochanskioffices.com.pl

authority changes or derogates the interpretation, its decision may subject to the lawsuit to the administrative court.

The individual interpretation issued in this procedure will not be binding for the taxpayer. It will be binding, however, for the tax and tax control authorities. This interpretation can only be changed or derogated by the superior tax authority, (i) as a result of a taxpayer's complaint, or (ii) if the law was severely abused, or (iii) if the interpretation is contrary to the line of rulings of Constitutional Tribunal or European Court of Justice, or (iv) if the respective regulations have changed. However, the change or derogation of the interpretation will have no effect to the activities for periods prior to the handing of the new interpretation.

Procesowe środki ochrony dóbr osobistych

Niniejszy artykuł dotyczy tematyki procesowych środków ochrony dóbr osobistych. Mogą one mieć formę żądania nakazania złożenia oświadczenia odpowiedniej treści, żądania zaniechania określonego działania, żądania zapłaty odszkodowania lub zadośćuczynienia.

Żądanie nakazania pozwanemu złożenia oświadczenia odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie stanowi jedną z postaci ogólniejszej sankcji polegającej na dopełnieniu czynności potrzebnych do usunięcia skutków naruszenia dóbr osobistych. Złożenie odpowiedniego oświadczenia może polegać np. na odwołaniu stawianych zarzutów, sprostowaniu informacji nieprawdziwych, wyjaśnieniu kwestii spornych w treści artykułu, wyrażeniu żalu i przeproszeniu za naruszenie dóbr osobistych. Nakazanie przeproszenia pokrzywdzonego połączone jest często z obowiązkiem złożenia oświadczenia odwołującego zawarte np. w tekście prasowym zarzuty. Odwołanie zarzutów może dotyczyć tylko faktów nieprawdziwych. Zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego, żądanie dopełnienia czynności potrzebnych do usunięcia skutków naruszenia dóbr osobistych przez złożenie oświadczenia odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie powinno być skonkretyzowane przez osobę domagającą się ochrony. Powód powinien dokładnie określić treść oświadczenia, którego złożenia się domaga. Nie może ograniczyć się jedynie do ogólnie sformułowanego żądania, nie może pozostawiać sformułowania treści oświadczenia sądowi. Dopiero konkretna treść postulowanego przez stronę oświadczenia może być poddana osądowi organu orzekającego.

Żądanie zaniechania działania: Zgodnie z art. 24 § 1 kodeksu cywilnego, ten, czyje dobro osobiste zostaje zagrożone cudzym działaniem, może żądać zaniechania tego działania, chyba że nie jest ono bezprawne. Przepis ten dotyczy nie czynów już dokonanych, lecz przypadków, gdy występuje zagrożenie działania naruszającego dobro osobiste. Można żądać zaniechania tylko ściśle określonego

działania. Nie można wytaczać powództwa o zaniechanie naruszenia nieokreślonego dobra czy też dóbr.

Zadośćuczynienie: Zadośćuczynienie pieniężne, czyli odpowiedzialność materialna za doznaną krzywdę, wynikająca z art. 448 kodeksu cywilnego, jest oparta na zasadzie winy. Oznacza to, że podstawą zasądzenia zadośćuczynienia poszkodowanemu będzie każdy najmniejszy nawet stopień zawinienia sprawcy, naruszającego dobra osobiste poszkodowanego.

Odszkodowanie: Zgodnie z art. 24 § 2 kodeksu cywilnego, jeżeli skutek naruszenia dobra osobistego została wyrządzona szkoda majątkowa, poszkodowany może żądać jej naprawienia na zasadach ogólnych. Obok roszczenia o naprawienie szkody niemajątkowej (zadośćuczynienia za doznaną krzywdę) przysługuje mu roszczenie o naprawienie szkody majątkowej oparte na zasadach odpowiedzialności deliktowej. Musi więc wykazać szkodę, zawinione działanie sprawcy oraz normalny związek przyczynowy między tym działaniem a szkodą. Roszczenie o zasądzenie wskazanej w pozwie kwoty pieniężnej (określane przez powoda jako zadośćuczynienie i tak również traktowane przez sąd) obejmuje nie tylko element kompensacji za doznaną krzywdę niemajątkową, ale również uwzględnia do pewnego stopnia poniesioną szkodę majątkową.

Inne uprawnienia: Z artykułu 24 § 3 kodeksu cywilnego wynika, że środki ochrony dóbr osobistych nie uchybiają uprawnieniom przewidzianym w innych przepisach, w tym w przepisach prawa autorskiego i wynalazczego (prawa własności przemysłowej) czy prawa karnego. Przykładowo żądanie przeproszenia (a więc zastosowanie środka niemajątkowej ochrony dóbr osobistych) za naruszenie nietykalności cielesnej, podobnie jak żądanie odwołania pomówienia, nie pozbawia poszkodowanego uprawnienia do żądania skazania sprawcy czynów, będących występkiem w rozumieniu prawa karnego.

Procedural means of protection of personal interests (moral rights)

This article refers to remedies relating to protection of personal rights, i.e. apology, cessation of activities, and recompense.

An apology constitutes one of the forms of more general sanction. The sanction consists in performing activities necessary to remove the effects of infringement of personal interests. Submission of an appropriate statement can be in the form of withdrawal of claims, rectifying false information, explanation of disputable issues in an article, expressing regrets and apologizing for infringement of personal interests. The order to apologize the wronged party is often accompanied with the obligation to make a statement withdrawing claims published e.g. in a newspaper. Withdrawal of claims can concern only untrue facts. According to the Supreme Court position accepted by Courts of Appeals, a demand to perform activities necessary to remove the effects of infringement of personal interests by submitting a statement of appropriate contents and in appropriate form should be specified by the person demanding protection. The plaintiff should in a detailed way specify the contents of the statement to be made by the defendant. The plaintiff cannot confine himself to a general request and cannot leave the task of drafting the contents of the statement to the court. Only a precise statement can be submitted to the court.

Demand to cease activities: pursuant to article 24 § 5 of the Civil Code, a person whose personal interests threatened by another person's activity may **demand the cessation of that activity** unless it is not illegal. The provision applies to cases where there exists a risk of infringement of personal interests and not to the acts already performed. One can demand to cease an activity only when it is indicated in a detailed way. It is impossible

to file a suit to cease infringement of an unspecified property.

Recompense: Pecuniary compensation, i.e. financial liability resulting from art. 448 of the Civil Code for an injury is based on the rule of fault. This means that the basis to award compensation to a person whose personal interests were infringed, shall be any, even the least, degree of fault of the offender.

Compensation: Under art. 24 § 2 of the Civil Code, if, as a result of an infringement of a personal interest, a financial loss has occurred, the injured person may demand its repairing according to general principles. Except for the claim for redressing damage unrelated to property (compensation for an injury) the injured person has right to lodge a claim for redressing property damage based on the rule of tort liability. Therefore, the injured person has to prove the damage, culpable acts of the offender and common causality between the acts and the damage. The claim for awarding the amount of money indicated in the statement of claims (described by the plaintiff as compensation and treated so by the court) not only covers the compensation for the incurred injury but also, to some degree, for the property loss.

Other rights: Under art. 24 § 3 of the Civil Code, means of protection of personal rights do not prevail over the rights envisaged by other provisions, including copyright, intellectual property or the criminal law. For instance a demand for apologies (applying the means of personal interests' protection unrelated to property) for infringement of bodily inviolability, similarly as a demand to withdraw imputation, does not deprive the injured person of the right to demand to sentence an offender for acts which are misdemeanors under the criminal law.

CO NOWEGO W PRAWIE?

Wybrane akty prawne oraz zmiany prawa, które obowiązują od dnia:

4 lipca 2004 roku:

- Rozporządzenie Prezesa rady Ministrów z dnia 7 czerwca 2004 r. w sprawie nadania statutu Urzędowi Patentowemu Rzeczypospolitej Polskiej.

6 lipca 2004 roku:

- Ustawa z dnia 27 maja 2004 r. o zmianie ustawy - Prawo o miarach.

12 lipca 2004 roku:

- Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 30 września 2003 r. w sprawie szczegółowych wymagań w zakresie jakości handlowej soków i nektarów owocowych.

20 lipca 2004 roku:

- Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 grudnia 2003 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy produkcji i magazynowaniu gazów, napełnianiu zbiorników gazami oraz używaniu i magazynowaniu karbidu.

25 lipca 2004 roku:

- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o zmianie ustawy o odpadach.

25 sierpnia 2004 roku:

- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o zmianie ustawy o ochronie niektórych praw konsumentów oraz o odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny.

Powyższe informacje nie stanowią wyczerpującego wyliczenia aktów prawnych wchodzących w życie w lipcu oraz w sierpniu 2004 roku. W celu uzyskania szczegółowych informacji prosimy o kontakt z Kancelarią.

KB&P BULLETIN

Polish-English Legal Magazine

No. 7/8, July-August 2004

Kochański Brudkowski i Wspólnicy

[Wersja polska na stronie 11](#)

LEGAL ALERT

Selected legal acts and changes in Polish law coming in force as of:

July 4, 2004:

- ✦ The Ordinance of the Prime minister of June 7, 2004 on granting the statute to the Patent Office of the Republic of Poland.

July 6, 2004:

- ✦ The Act of May 27, 2004 amending the Act – Measures Law.

July 12, 2004:

- ✦ The Ordinance of the Minister of Agriculture and Countryside Development of September 30, 2003 on detailed requirements regarding the commercial quality of juices and fruit nectars.

July 20, 2004:

- ✦ The Ordinance of the Minister of Economy, Labour & Social Policy of Poland of December 23, 2003 on security and hygiene of work at production and storage of gases, filling containers with gases, using and storage of calcium carbide.

July 25, 2004:

- ✦ The Act of April 20, 2004 amending the act on waste material.

August 25, 2004:

- ✦ The Act of April 16, 2004 amending the act on some rights of consumers and on liability for damage caused by dangerous products.

The aforementioned information is not a complete listing of legal acts coming into force in July and August 2004. In order to receive precise information please contact our Law Office.